

حکمت

حضرت محمد (ص)

علل الشرایع، ج ۲، ص ۴۹۸

صیور سه نشانه دارد: اول آن که سستی نمی کند، دوم آن که افسرده و دلتنگ نمی شود و سوم آن که از پروردگار خود شکوه نمی کند؛ زیرا اگر سستی کند، حق را ضایع کرده و اگر افسرده و دلتنگ باشد شکر نمی گذارد و اگر از پروردگار شکوه کند او را معصیت کرده است.

حجت الاسلام محمد باقریان از جایگاه سلمان در میان صحابه پیامبر می گوید

سلمان محمدی

فهمیه زندیه

چاردیواری

این روزهایک سریال بزرگ و فاخر هم درباره اش در حال ساخت است. سلمان فارسی یا همان روزبه مسلمان شده که شهادت بر زبان آورد و همراه و یار

پیامبر در روزگار اسلام شد، شخصیت محبوبی است برای ایرانی ها. شخصیتی که در تقویم هم یک روز را به نام خودش دارد. او روز هشتم صفر سال ۳۵ هجری درگذشته و این روز در تقویم به بزرگداشت یادش اختصاص دارد. او همان کسی که پیامبر (ص) او را از اهل بیت خواند و فرمود: «سلمان منا اهل البیت». سلمان محمدی پس از رحلت پیامبر اعظم (ص) جزو معدود کسانی بود که از راه حق منحرف نشد و در شمار معتقدان به امامت حضرت علی (ع) قرار گرفت. او در خلافت عمر بن خطاب به حکومت مدائن منصوب شد، ولی هیچ گاه از حقوق بیت المال برای خود چیزی برنداشت و همه آن را صدقه می داد و برای امرار معاش زنبیل می بافت. درباره او با حجت الاسلام محمد باقریان، کارشناس ارشد علوم قرآنی گفت و گو کردیم.

■ اصحاب پیامبر چه ویژگی هایی داشتند؟

خود کلمه اصحاب دارای تعریفی در علوم یا تاریخ حدیث است به معنی کسانی که با پیامبر (ص) ملاقات داشته و به نحوی مصاحب و همراه ایشان بودند و به کسانی هم که از جهاتی ایشان را همراهی کرده اما دیداری نداشته اند تابعین گفته می شود. یاران پیامبر بنا بر ویژگی هایی که داشتند و بر حسب درجات شان، دارای رتبه و مقام متفاوتی بودند. از منظر اهل سنت که قائل به عدالت صحابه هستند، هر کسی که مصاحب پیغمبر بوده و ایشان را دیده و همنشین ایشان بوده عادل است اما در میان شیعه این طور نیست.

طبق نظر شیعیان، صرف دیدن پیامبر فضیلت به حساب نمی آید و دلالتی بر عادل بودن آنها نیست و باید ویژگی های هر کدام از اصحاب را در نظر بگیریم. در اینجا بیان نکته ای از حضرت آیت... جوادی آملی خالی از لطف نیست. افرادی از ایشان سؤال کردند که چه کاری انجام دهیم تا امام زمان مان را ملاقات کنیم؟ ایشان فرمودند دیدن امام زمان لذتبخش و از جهاتی خوب هست اما مهم تر و بهتر این است به گونه ای رفتار کنیم تا مورد لطف و عنایت و نگاه حضرت باشیم. این مسأله در مورد افرادی که پیغمبر را ملاقات کرده اند هم صدق می کند. در میان آنها کسانی بودند که برخلاف سیره و سنت ایشان عمل می کردند و در مقابل عده ای هم جزو یاران و اصحاب و همراهان ایشان به حساب می آمدند. در اینجا موضوع صحبت مان در مورد کسانی است که همراه بودند، یعنی به صورت عملی همراهی پیغمبر می کردند. اینها خودشان دارای رتبه و درجه متفاوت بودند. مادر بین اصحاب پیغمبر، سلمان، ابوذر، مقداد و امثالهم را داریم. در بین مصاحبان ایشان، کسانی که به هر نحوی در ویژگی های اعتقادی، رفتاری و اخلاقی به پیغمبر نزدیک تر بودند می توانستند گوی سبقت را بر بایند و از همه پیشی بگیرند.

■ جایگاه سلمان در میان یاران پیامبر (ص) چگونه بود؟

یکی از این کسانی که جزو سابقون، پیشی گیرندگان و اصحاب خاص حضرت هست، سلمان است. سلمان فارسی و پیامبر (ص) در مدینه وقتی که ایشان بعد از هجرت به مسجد قبا می روند همدیگر را ملاقات می کنند و در جریانات مختلف تاریخی نیز نقش ویژه ای داشتند. در مورد ویژگی های اخلاقی و اعتقادی و رفتاری سلمان روایتی از امام صادق (ع) را برایتان نقل می کنم. از

امام صادق (ع) سؤال می شود که چرا شما ارادت خاصی به سلمان فارسی دارید و حتی به او سلمان محمدی می گوید؟ حضرت در پاسخ می فرمایند به خاطر سه ویژگی که در سلمان وجود دارد و باعث شده که من سلمان را دوست بدارم. اول این که ایشان خواسته امیرالمومنین را که امام زمانش بوده بر خواسته خودش مقدم می داشت که این نشانه ولایت مداری اعتقاد راسخ سلمان بود. دوم مستمندان و فقرا را دوست داشت و با تواضع و فروتنی با ایشان برخورد می کرد که این نشانه اخلاق و رفتار برتر ایشان است. نکته سوم علم دوستی و نگاه خاص وی به مباحث علمی است که در روایات آمده است بارها با عایشه به بحث و گفت و گو علمی می پرداخته است. برای ما شیعیان چه افتخاری بالاتر از این که امام معصوم ما سلمان فارسی را این چنین محبوب خود دانسته و برایش ارزش قائل بوده است.

■ برای مردم ایران، سلمان فارسی از چه جهاتی دارای اهمیت و در ذهن ها پررنگ تر از سایر صحابه است؟

سلمان فارسی به هر جهت ایرانی بوده و هموطن ماست و به قولی حب الوطن من الایمان، به این معنی که وطن دوستی جزئی از ایمان است. به هر حال آدم کشورش، ملتش، شهر و دیارش را دوست دارد و مهم تر از این، مهر تاییدی از جانب پیغمبر و اهل بیت روی سلمان فارسی خورده و به سبب مودت و محبت و عشقی که به ایشان داریم، سلمان را نیز به خاطر محمدی بودنش دوست می داریم و همه اینها باعث می شود که سلمان را به صورت خاصی مایه افتخار ایران و خودمان می دانیم.

■ اگر در جریان باشید سریالی در مورد سلمان فارسی در دست ساخت است، به نظر شما این قبیل حرکت ها چقدر می تواند در ذهن مخاطب ماندگار و دارای بازخورد مثبت باشد؟

اگر کسی بخواهد اهل بیتی باشد و رهرو راستین و صادقی برای امام زمانش باشد سلمان الگوی مناسبی است.

در روایات ما آمده ظرفیت و رتبه سلمان حتی از ابوذر هم بالاتر است. این درجات و رتبه ها را ما نمی توانیم تشخیص دهیم چنان که امام معصوم فرموده است: ابوذر اگر علم داشت و می دانست چه در قلب سلمان می گذرد یا او را می کشت یا تکفیر می کرد.

درست است که ابوذر هم برای ما خیلی محترم و دارای مقام است و جزو افرادی است که به ایشان هم مهر تایید خورده اما بین اصحاب و همراهان پیغمبر سلمان رتبه و ظرفیت بالاتری دارد. پس هر مقدار که ما در امور مختلف در مسائل علمی و اخلاقی و باورهای دینی تبعیت خودمان را داشته باشیم به اهل بیت نزدیک تریم.

آگهی مزایده

آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه (س) در نظر دارد تعدادی واحد تجاری و مسکونی جهت اجاره به مزایده برساند.

متقاضیان محترم به نشانی
vaghf.amfm.ir/mozayede
مراجعه کنند.

شماره تماس:
۰۲۵-۳۷۱۱۹۱۴۲